*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 83. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 2-го ТРАВНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MAY 2, 1973 No. 83. VOL. LXXXI.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ВІДЗНАЧАЄ СВОЄ 50-РІЧЧЯ

Філядельфія. — З Головної Управи Союзу Українок Америки інформують, що в днях 29 і 30 листопада і 1-го грудня 1974 р. відбудеться в Ню Йорку Ювілейна Конвенція, якою започаткується Ювілейний Рік з нагоди 50-річчя цісї заслуженої установи.

У 1975 році завершиться пів століття від часу, коли заснувався Союз Українок Америки. Однією з ініціяторок об'єднання жіночих сил була Ганна Чикаленко-Келлер, що прибула до ЗСА на Конгрес Міжнародної Жіночої Ради. В 1925 р. п'ять жіночих товариств з Ню Йорку й околиці дало початок самостійній крайовій жіночій організації, що впродовж п'ятдесяти років розрослася до сто одинадцять Відділів у восьми Округах. Від початку свого існування Союз Українок Америки гуртував жіноцтво без різниці віровизнання та партійної приналежности, якому присвічували ідеали моральної і матеріяльної допомоги батьківщині та збереження української субстанції на еміґрації.

Першою головою організації була Юлія Шустакевич (квітень-червень 1925), її наступницями були: Юлія Ярема (1925-1931), Олена Лотоцька (1931-1934, 1934-1965), Анета Кмець (1934-1935, 1939-1943), Анастазія Вагнер (1935-1939), Стефанія Пушкар (1965-1971) і від 1971 р. Лідія Бурачинська.

До Другої світової війни СУА удержував живий зв'язок з Централею Союзу Українок у Львові й Українським Жіночим Союзом у Празі, в 1934 р. взяв участь у Світовому Жіночому Конґресі у Станиславові, а в 1937 р. став членом Всесвітнього Союзу Українок. Постійний контакт із визначними громадськими діячками того часу, як Софією Русовою, Оленою Кисілевською, Міленою Рудницькою, Зінаїдою Мірною та іншими, затіснював взаємини з українським жіночим рухом і був джерелом інформації про політичне положення і громадське життя батьківщини й еміґраційних осередків Европи. Не дивно, що події в краю мали великий вплив на зміст праці СУА. Це проявлялося передусім у різних допомогових акціях. Збірки грошей і одягу переведено в 1927-28 рр. для поводян у Галичині, в 1930 р. для жертв „пацифікації", в 1938 р. для утікачів з Карпатської України. У 1930 р. створено Медичний Допомоговий Фонд під проводом д-р Неонілі Пелехович, і зібрані гроші вислано до Народної Лічниці у Львові, а в 1933 р. постав Комітет допомоги голодуючим в Україні. Крім згаданих акцій, Відділи СУА давали матеріяльну піддержку інвалідам, родинам політичних в'язнів, „Рідній Школі", „Просвіті", жіночим організаціям і заслуженим громадянкам, що опинилися в невідраднім положенні.

По закінченні Другої світової війни вислано до Европи тисячі фунтів одягу й харчів та велику суму грошей — самостійно, або у співпраці зі ЗУАДКомітетом. Допомогу „скитальцям" завершено створенням фонду „Мати і дитина", що дало змогу переселити до ЗСА 92 особи — вдови з дітьми та самітні жінки, що в тому часі не мали іншої можливости виїзду.

Продовжуючи традицію допомоги українській людині в потребі, СУА звернув увагу на важке положення „залишенців" в Европі. Відділи СУА взяли під опіку садки і школи українознавства в Німеччині, Бельгії й Австрії, а в останніх роках розгорнено стипендійну акцію для учнів середніх і високих шкіл у Бразилії й інших країнах. Всі ці почини мали на меті — крім матеріяльної допомоги, виховання молодого покоління в українськім дусі. Відділи СУА жертвували також щедрою рукою на церковні, виховні і громадські цілі в ЗСА. З нагоди срібного ювілею у 1950 р. обраховано, що пожертви на харитативні і громадські цілі за 25 років існування СУА виносили

(Закінчення на стор. 3-ій)

Помер Ростислав Шульгин

Оттава. — Філія Українського Національного Об'єднання в Оттаві повідомила про ненадійну смерть Ростислава Шульгина, редактора франкомовних радіопересилань „Радіо Канада" спершу в Монтреалі, а відтак в Оттаві, сина кол. міністра закордонних справ Української Народної Республіки Олександра Шульгина. В роках 1969-72 бл. п. Р. Шульгин активно співпрацював в системі Пресово-інформаційної служби Секретаріяту СКВУ. Народжений в Києві 27-го жовтня 1914 року.

Ростислав Шульгин помер 1 квітня в Екс ан Прованс у Франції. Тлінні останки покійного перевезено до Оттави, де похорон відбувся 6 квітня з місцевої української православної церкви на цвинтар Пайнкрест. Осиротив дружину Ліду, дочки Наталку і Олександру та синів Константина й Ігора. Був Він членом УНСоюзу від 1961-го року.

Округи УНСоюзу відбувають свої передконвенційні наради

НЮ ЙОРК

В п'ятницю, 3-го травня ц. р. о год. 7-й вечора в Українському Народному Домі 140-142 2-га евеня в Ню Йорку відбудуться збори членів Окружного Комітету УНС, конвенційних делеґатів і представників Відділів нюйоркської Округи. В програмі Зборів: звіти з передконвенційної кампанії, загальне обговорення конвенційних справ, ухвалення резолюцій і побажань до Конвенції і ін. На Зборах будуть присутні запрошені Управою Округи члени Екзекутиви УНСоюзу.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

В неділю, 5-го травня ц. р. о год. 1:30 по полудні в приміщенні Окружного К-ту при 5004 Норд Олд Йорк Роуд у Філядельфії відбудеться спеціяльна нарада конвенційних делеґаток і делеґатів Філядельфійської Округи УНСоюзу. В нараді повинні взяти участь делеґата і, якщо це можливо, урядники Відділів. На порядку нарад: загальне обговорення конвенційних справ, ухвалення резолюцій і побажань до Конвенції, вислухання звідомлення про організаційний стан Округи. До участи в нарадах Управа Окружного Комітету запрошує рівнож сусідні Округи — Балтімору, Вілкс - Бері Шамокіну, Скрентону і Аллентавну.

Після нарад Управа гоститиме присутніх перекускою.

ПАССЕЙК

В неділю, 5-го травня ц. р. в Українськім Народнім Домі при 240 Гоп Евеню в Пассайку відбудуться збори чотирьох Округ УНСоюзу — Пассейк, Нюарк, Джерзі Сити і Перт Амбой. Початок нарад год. 4-та по полудні. В програмі нарад: Союзовий День, Окружний баль і інші справи.

ТРАНСКРИПЦІЇ МАГНЕТОФОННИХ ЗАПИСІВ РОЗМОВ ВИЯВЛЯЮТЬ СУПЕРЕЧНОСТІ ЩОДО ПРИЧЕТНОСТИ ПРЕЗИДЕНТА ДО ВОТЕРҐЕЙТСЬКОЇ АФЕРИ

Вашингтон. — Хоча президент Ніксон у вівторок, 30 квітня, передав Юридичній комісії Палати Репрезентантів, а також оприлюднив понад 1,300 сторінок транскрипцій „відповідних частин" так званих Вотерґейтських магнетофонних записів, то ці транскрипції ще остаточно не розв'язали основних питань відносно здогадної причетности Президента до різних аспектів Вотерґейтської афери, а тільки підкреслили скомплікованість цілого питання. Як зазначують коментатори, треба багато більше часу, щоб точно проаналізувати ці трaскрипції та дійти до конкретніших висновків. Наразі можна тільки ствердити, що траскрипції вказують, що нема жадних доказів, що Президент наперед знав про пляни влому до головної квартири Демократичної партії в червні 1972-го року, як також нема доказів, що він вже 15-го вересня 1972-го року мав ясний образ щодо спроб затаїти цю Вотерґейтську аферу. Як відомо, Джон Дін, колишній правний дорадник Білого Дому, твердить, що Президент вже тоді точно знав про ці спроби та що 15-го вересня ґратулював йому, Дінові, за його старання затаїти цілу справу. Транскрипція розмови Президента з Діном заперечує „твердження" Діна, але також вказує, що президент Ніксон вже був дещо поінформований про ситуацію. Читаючи траскрипції президентських розмов можна також прийти до переконання, що Президент Ніксон і його дорадники Г. Р. Галдеман і Джон Ерліхман були переконані, що деякі факти про Вотерґейтську аферу повинні таки залишитися в тайні, а не оприлюднені, або добровільно передані прокураторам. Але коментатори вказують, що це не значить, що Президент був причетний до кримінальних спроб перешкодити судочинству, а навіть заявляють, що це не є доказом, що Президент був причетний до спроб затаїти цілу Вотерґейтську аферу.

Подібну заяву склав адвокат Білого Дому Джеймс Сент Клер в офіційному поясненні, яке було передане Юридичній комісії разом із транскрипціями магнетофонних записів. Адвокат Сент Клер твердив, що хоча деякі слова та речення в цих записах можуть здаватися читачеві „неясними та двозначними", то нема жадних доказів, що президент Ніксон був причетний до кримінальних спроб перешкодити судочинству, як також немає доказів, що знав про спроби затаїти Вотерґейтську аферу перед 21-им березня 1973-го року.

Коментатори вказують, що читаючи ці транскрипції, можна також заявити, що Президент відкинув можливість уласкавлювання одного із засуджених вломників до квартири Демократичної партії, а саме Г. Говарда Ганта, тому, що вважав, що такий крок може пошкодити йому, Президентові, політично. Але із транскрипцій також виходить, що Президент серйозно розглядав можливість виплачування великої суми грошей для Ганта, щоб „купити мовчанку" цього вломника відносно „однієї справи, яка була зв'язана з державною безпекою". Крім того, транскрипції виявляють, що президент Ніксон ще перед виборами 1972-го року заявляв своїм дорадникам, що після виборів він постарається більш активно вживати Федеральне Бюро Інвестиґації, а також інші федеральні агенції „проти моїх ворогів".

Таким чином можна ствердити, що транскрипції магнетофонних записів виявляють ряд суперечностей щодо питання причетности Президента до окремих аспектів Вотерґейтської справи та що ці суперечності нелегко буде розв'язати. Існує також інша проблема, а саме, чи Юридична комісія, яка в своїм формальнім виклику вимагала передачі магнетофонних записів, погодиться на транскрипції „відповідних частин". Правдоподібно більшість республіканських членів Комісії задовольняться і редакцією транскрипцій, але демократичні конґресмени, які становлять більшість членства Комісії, правдоподібно рішать, що така розв'язка не є задовільна й вимагатимуть, щоб Президент підчинився вимогам формального виклику. Це питання Юридична комісія має вирішити ще цього тижня.

В Арґентині терористи звільнили схопленого американця

Буенос Айрес. — Цього тижня ліві арґентинські терористи, які називають себе „Революційною армією народу", звільнили американця Віктора Семюелсона, екзекутивного урядовця нафтової корпорації „Ексон", якого схопили майже п'ять місяців тому. Нафтова фірма ще 50 днів тому заплатила терористам 14.2 мільйона долярів викупу за Семюелсона, але ліві терористи випустили його на волю щойно в понеділок, 29-го квітня. Хоча в Арґентині та інших південноамериканських країнах випадки схоплення є дуже часті, то досі за ніякого закладника не заплачено такої великої суми як за Семюелсона. Достовірні джерела повідомили, що після звільнення Семюелсон відлетів до ЗСА. Його дружина та троє дітей залишили Арґентину ще в січні. Терористи схопили Семюелсона 6-го грудня минулого року в їдальні фірми „Ексон" у Буенос Айресі. Коли нафтова фірма 11-го березня заплатила викуп, а Семюелсона терористи зразу не звільнили, то існували побоювання, що він вбитий. Не відомо чому терористи держали його аж до цього понеділка.

Помер о. митрат Дмитро Шевчук

Вінніпеґ. — Тут помер 7-го квітня на 65 році життя канцлер канадської митрополії Української Католицької Церкви і парох церкви св. Михайла у Трансконі біля Вінніпеґу, о. митрат Дмитро Шевчук. Похорон відбувся у Вінніпезі 10 квітня.

Бл. п. о. митрат Д. Шевчук був родом з Буковини. Теологічні студії закінчив в Станиславові і у Мюнхенському університеті і в 1933 р. був висвячений на священика. До 1944 р. був парохом в Косові, Надвірній і Старих Кутах. В 1948 р. прибув до Канади, де був назначений парохом церкви св. Михайла в Трансконі.

Америка в Об'єднаних Націях пропонує чотири більйони на допомогу потребуючим країнам

Об'єднані Нації, Н. Й. — З'єднані Стейти Америки через свого представника на спеціяльній сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй запропонували у вівторок 30 квітня, виасиґнувати чотири більйони долярів на допомогу економічно найслабшим країнам, заповідаючи, що до цієї допомоги вони причиняться „справедливим вкладом". Згідно з цією пропозицією, індустріяльно розвинені країни та продуценти нафти повинні б подбати про таку „наглу допомогу" протягом найближчого півтори року, зокрема у формі позичок і дотацій та харчами, добривами та бензиною. Американський представник не з'ясував точніше американського „справедливого вкладу" в запропонованому ним наглу допомогу потребуючим країнам, але передбачається, що ця допомога була б головно харчовими продуктами, яка не вимагає окремої апробати Конґресу. Американська пропозиція включає також перевірку сплати заборгувань тих країн, які найбільше потерпіли в теперішній енерґетичній кризі та постійному зрості цін. Спеціяльна сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, яка почалася 9-го квітня, мала закінчитися 1-го травня, але її закінчення, мабуть, буде відкладене на день або два, щоб розглянути американську пропозицію, хоча багато дипломатів вважають, що її зголошено запізно і вона взагалі не повинна б бути предметом розгляду.

Відбулася чергова зустріч Кіссінджера з Садатом

Каїро. — Державний секретар Генрі Кіссінджер прибув 30-го квітня до Єгипту для переговорів з президентом Анваром ель Садатом в справі остаточного полагодження конфлікту між Ізраїлем і Сирією, зглядно припинення боїв і склонення обидвох сторін до переговорів. Покищо жадна із сторін не виявила бажання переговорювати і бої між сирійськими й ізраїльськими військовими частинами продовжуються. Генрі Кіссінджер, після розмови з президентом Єгипту Садатом, має намір відвідати також Дамаск і Єрусалим вкінці цього тижня.

Після зустрічі з президентом Альжирії Г. Бумедієном, Кіссінджер заявив пресовим кореспондентам, що він тепер має надію на мирне полагодження сирійсько-ізраїльського конфлікту, бо його в полагодженні цієї прикрої справи піддержують не тільки президент Садат, але також інші арабські держави.

Як відомо, перед своїм приїздом до Єгипту Г. Кіссінджер відбув кілька зустрічей з міністром закордонних справ Совєтського Союзу Андреєм Громиком в Женеві, який запевняв його, що СССР не ставитиме жадних перешкод в його місії. Державний секретар ЗСА вірить, що також ізраїльський уряд піде на певні уступки.

Стративши надію на більшу економічну допомогу від СССР, арабські держави надіються, що ЗСА та інші західні держави допоможуть їм вийти з економічної кризи, яка витворилась в наслідок довголітньої війни й інтенсивного зброєння. В такій ситуації легше полагоджувати також і конфлікт між Сирією та Ізраїлем.

Італія ненадійно припинила імпорт закордонних товарів

Рим. — Як повідомляють кореспонденти з Риму, італійський уряд на своєму засіданні в дні 30-го квітня ц. р. виніс постанову про припинення імпорту закордонних товарів до Італії. Несподіване потягнення італійського уряду, що було зроблене для зменшення тиску інфляції вартости італійської ліри, викликало серед европейських держав, що творять Европейську Економічну Спільноту констернацію і розчарування. Як тільки рішення італійського уряду було проголошене, ряд західньо - европейських держав намагалися почерез своїх послів, а навіть телефоном впливати на поодиноких членів уряду, щоб якщо вже не можна відкликати несподіваного рішення, то бодай його відкласти до часу, аж до цієї ситуації зможуть пристосуватися уряди тих держав, які стоять в дуже близьких економічних відносинах з Італією.

В Люксембурґу, де тепер відбувається засідання міністрів сільського господарства країн Европейської Економічної Спільноти, поширилась вістка, що також Велика Британія вневдовзі піде слідом за Італією, бо економічні відносини й інфляція платничого бюджету знаходиться в застрашаючому стані. Покищо уряд Великобританії заперечив ці поголоски.

Заходи Італії рятувати свою економіку нікого не здивували, вони тільки викликали здивування, що Італія не консультувалась з дев'ятьма іншими країнами, чи хочби керівництвом ЕЕС в Брюсселі. Речник італійського уряду заявив, що ці заходи уряду були конечними, щоб урятувати ситуацію. Різниця між експортом й імпортом товарів почала переходити вже п'ять більйонів долярів, а підвишка на товари першої потреби перевищувала 20 відсотків у річному відношенні.

Лідера комуністичної партії оваційно вітали в Лісбоні

Лісбон. — Представники португальської армії, лідери лівих соціялістичних партій і велика товпа народу ентузіястично вітали поворот до Португалії лідера комуністичної партії Альваро Кунгана, який перебував 12 років в екзилі. В часі короткої промови на летовищі Кунган заявив, що він і його товариші готові взяти участь в працях тимчасового уряду і допомогти „навести порядок в країні, яка перебувала довгі роки під диктатурою однієї людини". Зорганізований комуністичною партією натовп народу викрикував „Кунгана до уряду. Кунгана до Уряду!". Очевидно все залежатиме від рішення генерала Антоніо де Спінола, керівника хунти, який покищо в тій справі не висловив ще своєї думки.

З летовища Кунган, в оточенні військовиків подався в сторону урядових будинків з надією зустрінутись з ген. Спінолою і зложити йому куртуазійну візиту. 59-річний Кунган відсидів перед тим 11 років в лісбонській тюрмі заки йому вдалось втекти і переїхати спочатку до Москви, а потім до Праги.

КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПЛЯНУЄ УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ

НЮ ЙОРК, (УККА). — В понеділок 29-го квітня ранком, тут в Українському Інституті Америки відбулася прелімінарна конференція між канцлером Каліфорнійського університету та представниками Українського Конґресового Комітету Америки й Українського Інституту Америки в справі встановлення Центру Українських Студій при тому університеті в Берклі, Каліфорнія. В конференції взяли участь: д-р Альберт І. Бавкер, канцлер Університету Каліфорнії та представники УККА: екзекутивний віцепрезидент Йосиф Лисогір і д-р Володимир Душник, редактор видань та член Екзекутиви УККА, і Юліян Ревай, директор Українського Інституту Америки. Конференцію скликано після довгих дискусій між д-р Володимиром Гуцулом, професором на цьому ж університеті, та канцлером Бавкером і його заступником, д-ром Ричардом Е. Еріксоном, який в порозумінні з п. Реваєм влаштував зустріч.

Д-р Бавкер заявив, що Університет Каліфорнії та Рада Реґентів Каліфорнії згідні встановити Центр Українських Студій, що є „в дусі часу та в наслідок зросту зрозуміння і значення українських студій для загального американського наукового світу." Він далі твердив, що Університет Каліфорнії, як стейтова наукова інституція, має відповідні фонди на оплату професорського складу, друковання видань та інших адміністративних видатків. Але не всі видатки може покрити університет і тому матеріяльна допомога української громади необхідна. Д-р Бавкер також заявив, що, крім великого російського центру, існують при університеті також центри вірменських, румунських та голляндських студій.

Українські представники на конференції з'ясували стан української еміґрації в Америці та її постійне зацікавлення в рості українських студій в Америці, головно тепер, коли в Україні йде повна русифікація України. Вони теж твердили, що УККА, Братські Союзи, Асоціяція Українських Університетських Професорів та Український Інститут Америки будуть згідні піддержати цю справу та зорганізувати додаткові фонди на цю потребу.

На кінець узгіднено, що канцлер Бавкер по поворові в Каліфорнію перешле подрібний плян, який віддасться під розгляд зацікавленим українським організаціям.

Посилюється протирелігійна кампанія в СССР

Цюріх. — Місцева газета „Нос Цюріхер Цайтунг" з 25 квітня опублікувала ширшу інформацію про арештування членів баптистського руху в Таджикистані і засуд їхнього провідника Раймера в Душанде за недозволену „релігійну пропаганду" на п'ять років ув'язнення. Нав'язуючи до цієї вістки газета пише про скріплений релігійний рух в окремих совєтських республіках, що створює чимало труднощів совєтському режимові у додатку до політичного дисидентизму. Релігійний рух в СССР — пише газета — не є однородний. В Литві і на українських землях далі актуальною є проблема Католицької Церкви. На Литві, де, як відомо Католицька Церква дозволена, вірні і священики вимагають для своєї Католицької Церкви більших прав. В Україні Католицька Церква офіційно заборонена від 1946 року і вона продовжує існувати нелеґально. Голова цієї Церкви митрополит і кардинал Йосиф Сліпий, якого звільнено на основі домовлення між Хрущевим та папою Іваном XXIII, живе тепер в Римі і ставить спротив прязній до СССР політиці Ватикану. У вислідi він є у конфлікті з папою Павлом VI і архиєпископом Касаролі, який від імені Ватикану здійснює того роду політику. Прийшло до диференціяції внутрі Російської Православної Церкви, яка діє леґально в СССР. Проти конформістської офіційної Російської Православної Церкви виступила таємна „Віруюча церква", яка виступає за обнову російського православ'я. В центральноазійських республіках помітне відродження ісляму, з яким совєтському режимові дуже важко боротися, враховуючи намагання СССР втримати якнайкращі взаємини власне з ісляміськими арабськими країнами. Крім того, в СССР поширились релігійні секти, зокрема Баптисти та Свідки Єгови, які знаходять значне число послідовників.

Український Народний Дім у Ню Йорку відбув збори, вибрав директорів

Ню Йорк. — Минулої суботи, 27-го квітня, тут у приміщенні власного будинку відбулися річні загальні збори Українського Народного Дому, який є власником двох будинків, при „українській" Другій евеню, в яких приміщуються десятки українських установ та де відбувається більшість українських громадських імпрез. Збори відкрив голова інж. Іван Когут, на пропозицію якого обрано президію в особі д-ра Ярослава Падоха — голови та Богдана Бідяка — секретаря. Після прийняття протоколу минулорічних зборів, інж. Когут та касир Іван Винник склали звіти з діяльности за минулий календарний рік. Цей рік був для установи корисний. Сплачено $5,000 гіпотечної позички, майже три тисячі більше, як було потрібно, щоб по змозі якнайскоріше позбутися довгів та, за словами касира п. І. Винника, приступити до будови нового народного дому, який відповідав би потребам та поважі великої місцевої громади. Інж. Когут ширше обговорив питання й потребу нового дому, пропонуючи, щоб він постав силами всіх місцевих організацій. Після дискусії, на внесення голови Контрольної Комісії проф. Михайла Лисогора схвалено дирекції абсолюторію та обрано на протяг трьох років чотирьох членів дирекції, на місце тих, які в цьому році уступили, а саме проф. Михайла Лисогора, інсп. Михайла Салдана, Євгена Стахова і мец. Онуфрія Германюка. Крім того уповноважено дирекцію кооптувати до дирекції д-ра Івана Соранта.

В ПАССЕЙКУ ВІДБУДЕТЬСЯ ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

Пассейк. — Союз Українок Америки — Відділ 70-й в Пассейку, Н. Дж. влаштовує в суботу, 4-го травня 1974 р о год. 7-ій вечора в шкільній залі при Президент вулиці в Пассейку — Літературний Вечір. Свої літературні твори читатимуть: Любов Коленська, Діма і Микола Щербак. Після імпрези гутірка за часм і солодким.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пропаґанда і дійсність

В СССР часто і багато говориться про виконання і перевиконання плянів житлового будівництва та про покращання побутових умов населення. Недавно появився друком короткий статистичний довідник „СССР в цифрах 1973 року". З приводу появи цього статистичного довідника „Літературная газета" з 24 квітня у статті В. Переведєнцева пише, що „кожний, хто любить точну мову чисел, знайде у збірнику багатство цікавих і незаперечних доказів того, якими скорими темпами ми йдемо вперед, як скоро міняється на краще життя совєтської людини".

Очевидно, було б несерйозно вважати, що за стільки років після війни і у висліді важкої праці мільйонів людей СССР не мав менших, чи інших досягнень на господарсько - технічному відтинку. Все таки, коли йдеться про побутово - житлові умови, то, не зважаючи на всі пропаґандивні декларації і лозунги, ситуація далі незадовільна і треба буде ще багато років, щоб пересічний рівень життя громадянина СССР дорівняв пересічному рівневі життя громадянина ЗСА, з якими себе совєтський режим так любить порівнювати, постійно нагадуючи, що „доженемо і переженемо Америку".

Деякі числа зі совєтського статистичного довідника кинуть світло на цю проблему і покажуть, які розходження між пропаґандою і дійсністю. Інформуючи про житлове будівництво в СССР, наприклад, статистичний довідник подає, що у попог•²нні до пояснень на полі будівництва в минулі п'ятирічки після війни, в останній п'ятирічці за перші три роки (1971-1973) побудовано додаткової житлової загальної площі, — включаючи кухні, коридори, лазнички, — 324 мільйони квадратових метрів. Все таки, на кінець 1973 року ситуація на відтинку житлової площі була так, що в середньому на громадянина СССР припадало коло 8 квадратових метрів (85,6 кв. стіп), а на сім'ю з чотирьох осіб двокімнатна квартира із загальною площею коло 46 кв. метрів (494.3 кв. стіп). Фактична житлова площа для такої сім'ї, однак, виносить тільки 31 кв. метрів (333.6 кв. стіп).

Щоб краще представити собі ці числа, вистане уявити собі мешкання сім'ї з чотирьох осіб, коли мова про саму житлову площу, величиною 20 x 16.6 стіп, тобто одну нормальну кімнату. Коли ж взяти тільки одну людину, то її житлова площа буде 10 x 8.3 стіп тобто величина нормальної лазнички у звичайному пересічному домі на американському континенті. Для порівняння додамо тут, що з будівельними приписами в ЗСА і Канаді, однокімнатне помешкання („студіоапартамент") має мати мінімальну площу 450 кв. стіп, тобто розмір площі в СССР на житлову площу для чотириособової сім'ї, а односпальневе мешкання — мінімальну площу 640 кв. стіп.

Наведені числа за совєтським статистичним довідником аж надто виразно говорять про те, які важкі житлово-побутові умови продовжують панувати в „країні перемігшого соціялізму" тридцять років після закінчення Другої світової війни.

Подвійна мораль Москви

Московська „Правда", орган ЦК КПСС, у виданні з 24-го квітня ц. р. в коментарі Вячеслава Разуваєва розправляється з урядом Південної Кореї, закидаючи йому в першу чергу „стосування форм воєнної диктатури, вживання поліційних репресій супроти інакомислячих груп і осіб, що кінчаються незаконними судовими розправами над людьми творчої думки і борцями за прогресивне суспільство і з'єднання обидвох частин Кореї в одну державу".

Як завжди, до закидів автор статті - коментаря долучив і троха лайки. „В тюрмах опинилися, — пише Разуваєв, — політичні й культурні діячі, письменники, поети, журналісти... Їхньою єдиною провиною є справедлива боротьба за демократичні права, за об'єднання північної і південної Кореї в одну народноправну республіку".

У відповідь на це американець сказав би: „Поглянь, хто говорить". В СССР мільйони сидять за колючими дротами і караються в тюремних келіях, багато з них навіть без суду, не за відкриту боротьбу „за демократичні права", а за словні домагання припинити дискримінацію їхніх народів і переслідування та русифікацію їхніх культур в їхніх поневолених країнах.

Леонід Полтава

КУРДИСТАН, УКРАЇНА...

Якщо дивитися з української території, то курдський народ живе за Чорним морем, отже якоюсь мірою є нашим сусідом. Як ще донедавна Україна, Курдистан і тепер розділений між різними окупантами: 15-тимільйоновий народ мусульманського віровизнання — не араби! — розділений кордонами Іраку, Сирії, Туреччини, СССР та Ірану. Курдський народ перебуває в стані боротьби за своє збереження, територіяльне об'єднання і врешті - решт за власну державність. Боротьбу очолює генерал Мустафа аль-Барзані, головнокомандуючий курдською повстанською армією, що нараховує понад 40 000 вояків і навіть має, за повідомленням з Кувайту, 26 бойових літаків. Політично боротьбою курдів керує Курдська Демократична Партія, КДП. Ген. Барзані і його повстанська армія багато чим нагадують легендарну Українську Повстанську Армію на чолі з ген.-хор. Т. Чупринкою-Шухевичем. Різниця та, що УПА не мала жадної підтримки від інших урядів, крім свого рідного народу, за державність якого змагалась. Ген. Барзані одержує деяку мілітарну допомогу. Однак, в „Ню Йорк Таймсі" з 1-го квітня була надрукована заява, що він сподівається „від Заходу допомоги серйозної, солідної і на велику скалю". Невелику допомогу курди одержують від Ізраїлю, значно більшу від Ірану, де живе частина цього волелюбного народу.

Як і відносно України, так і у відношенню до курдів — реакція імперської Москви була і є тотально ворожою. Під час курдських повстань у 1960-их роках в Іраку, Москва намагалася інфільтрувати курдів. Коли ж вони рішуче відкинули комуністичні залицяння й обіцянки, як віруючий народ, який дорожить власними традиціями й має свої власні погляди на речі, — тоді Москва вислала 31 березня 1974 р. свого міністра оборони маршала Гречка до Багдаду, столиці Іраку. Газета „Франкфуртер Альґемайне Цайтунг" з 1-го квітня ц. р. сповіщала, що „Москва повністю підтримує політику Іраку проти курдів". Політика Іраку полягає в намаганні зліквідувати курдів, як націю.

Ще в 1970 р. Багдад був змушений переговорювати з повсталими курдами й пообіцяв їм культурну автономію, в рямках Іраку. До складу центрального уряду в Багдаді допустили 5 міністрів - курдів, дозволили в школах курдську мову, пообіцяли провести в 1974 році референдум, щоб устійнити етнічні кордони в Іраку між курдами та арабами. Як Москва в Україні й ін. країнах - полонянках, так і Багдад не збирається провадити ніякого референдуму. Курди добиваються свого права на їхнє місто Кіркук з околицею, багатою на нафту. Багдад милостиво надав їм паперову автономію, без Кіркуку, залишаючи курдам голі гори. 8-го квітня ц. р. президент Іраку Бакр, після відвідин совєтського маршала Гречка, здемісіонував усіх п'ятьох міністрів - курдів і послав проти повстанців великі бойові загони. Найновіші вістки такі, що курдська повстанська армія розбила кількатисячний загін іракської регулярної армії, знищивши при тому навіть танки.

Із іракської території, з міст і сіл, навіть із самого Багдаду курди втікають на північ, у гори, до свого генерала Барзані. Втікають для боротьби за свої природні права, а також від примусового переселювання, що його почав застосовувати центральний уряд Іраку. „Крищен Сайєнс Монітор" з 19 березня інформував, що Курдська Демократична Партія вимагає від центрального уряду, аби він відкликав переселенців - арабів із курдської території. Багдад примусово виселив кругло 50 000 курдів і на їх місце поселив понад 10 000 арабів. Як ця шовіністична політика перегукується з московською політикою переселювання: в Україні — заради збільшення русифікації, в Іраку — заради арабізації, в ім'я ліквідації неарабського народу.

Багдад змобілізував тепер 48 000 вояків для наступу на курдів, які забарикадувалися в горах. Сусідній Іран подає курдам деяку допомогу; частина курдського народу живе в Ірані, і там їх не переслідують. Зате в СССР створили навіть „курдський визвольний штаб" із решток курдів, яких не до кінця вистріляли за Сталіна. Та ні Курдська Демократична Партія, ані командир армії ген. Барзані не дивляться на північ — вони прохають допомоги від вільних країн Заходу.

Зрозуміла річ, всі симпатії українців — по боці повсталих курдів. Не даремно в Україні поети й раніше писали про „курдського брата"... У горах розділеного кордонами різних держав Курдистану, в північній частині Іраку проведена масова мобілізація. „Ню Йорк Таймс" сповіщав на початку квітня, що навіть „учні шкіл вчаться подавати першу санітарну допомогу; дітей привчають переносити зброю й харчі для вояків Перш Мерга — повстанської армії. „Перш Мерга" можна перекласти, як „фронтовики в обличчі смерти". Повсталі курди в Іраку контролюють тепер Курдські гори, поблизу кордону з Іраном та на прикордонні між Іраком і Туреччиною, довжиною в понад 600 миль.

Як би не розвивались події, наші співчуття будуть завжди з курдами, 15-мільйоновим народом, який має всі Божі й людські права жити на власній землі, у власній державі.

В. Чапленко

ГОВОРИЛА НЕБІЖКА ДО САМОЇ СМЕРТИ...

Нещодавно до мене дійшла брошурка Марії Тарасюк „П р о т и націоналістичних фальсифікацій розвитку української мови", видана в Києві наприкінці 1973 р. Хоч ув анотації, вміщеній на другому боці заголовного аркушика сказано, що ця брошурка „розрахована на широкі кола читачів", але її видало не Т-во „Знання", а В-во „Наукова думка", тобто видавництво Академії наук, за відповідальною редакцією доктора історичних наук Р. Симоненка. Та й рецензували її перед друком аж два доктори філологічних наук — М. Жовтобрюх та В. Микитась. Розміром це невеличка книжечка на 57 сторінок найменшого к и ш е невого формату. Коротко про її, цієї брошурки, характер можна довідатись з отієї анотації, в якій написано, що ця „брошура спрямована проти вигадок українських буржуазних націоналістів у сфері мовознавства", що в ній „викриваються їхні ідеологічні позиції, прийоми (способи! — В.Ч.) буржуазної пропаганди, наводяться дійсні факти, які свідчать про дальший розвиток української мови та успіхи українського радянського мовознавства".

Уже з цієї характеристики видно, що в брошурі йде мова не так про „націоналістичні фальсифікації розвитку української мови", як про якісь наші „ідеологічні позиції" та „способи буржуазної пропаганди", і через те це видання більше личило б якомусь там „Політвидаву", що має на меті запаморочувати голови наївних читачів большевицькою пропаґандою, а не „Науковій думці". Такий характер цієї брошурки випливає й з того, що вона являє собою злиття в одну цілість двох статей М. Тарасюк, надрукованих раніше в журналі „Мовознавство", з яких перша так і називалася: „Їхні ідеологічні позиції" і тільки в підзаголовку було сказано: „буржуазно - націоналістична преса про українську мову і мовознавство".

Про обидві ці її статті я свого часу писав у журналі „Український самостійник", і тепер мені не дуже хочеться ще раз про них писати, але, зважаючи на те, що згаданий журнал серед наших читачів мало поширений, а тому й читачі „Свободи", мабуть, отих моїх статтей не читали, то мені доведеться дещо з цього матеріялу ще раз згадати. Може, тільки т е, в ч о м у М. Т а р а с ю к поробила якісь зміни чи щось пододавала. Передусім можна відзначити, що вона, згідно з „саламашним" характером свого писання, складає на одну купу українських еміґраційних політиків і мовознавців, як от „добрянські, стецьки і смальстоцькі" (малі літери її), а інших мовознавців, позапартійних людей, „прикріплює" до журналів, що їх видають наші партії, — О. Горбача й Ю. Шевельова — до „Сучасности", В. Чапленка — до „Українського самостійника". У попередній публікації цього місця вона „прикріпила була" П. Ковалева до „Визвольного шляху", але тепер цього мовознавця вже не згадано в такому сенсі. Мене вона залишила в партії „Українського самостійника", дарма, що я в цьому виданні уже понад три роки, з огляду, либонь, на якусь там зміну в політичній лінії цього журналу, „небажаний". До мовознавців-„ідеологів" вона приєднала тепер ще Яра Славутича. При цьому вона не раз підкреслює, що всі — і політики, і мовознавці „служать міжнародному імперіялізмові" не так собі, для розваги чи що, а за гроші, очевидячки, переважно за доляри. Вона зігнорувала мою інформацію в другій моїй статті, що я свої мовознавчі, як і інші праці та твори, видавав власним коштом, за гроші, зароблені навіть фізичною працею, а редакція „Українського самостійника" надрукувала примітку до цієї статті, що, мовляв, вона не мала змоги виплачувати мені будь-які гонорари.

Про себе М. Тарасюк, звичайно, не могла написати, що вона служить московському імперіялізмові, який безпосередньо загрожує самому існуванню її народу, існуванню українського народу.

Не змінила М. Тарасюк своєї „тактики" і в тому розумінні, що у властивих (замість цього слова „радянські" мовознавці вживають неузгоджуваної з відповідним словом кальки з російської мови — слова „власне") мовознавчих місцях своєї брошури вона конкретно розглядає тільки писання наших дилетантів, таких, як Штепа (у брошурі вона вже його прізвище викреслила, але його матеріял таки „розглядає"). Знайшла вона одне, справді, помилкове твердження в одній статті Яра Славутича, що нібито теперішній „радянський" правопис забороняє в ж и в а т и кличної форми, але я тієї статті Славутича не бачив і через те не можу перевірити, чи це не перекручення (може, перекручено в перекладі, бо стаття Яра Славутича надрукована англійською мовою). Повноцінних праць наших еміґраційних мовознавців вона майже не розглядає. А згадавши мене як „розбудовника" історії української літературної мови, вона не назвала ні однієї моєї праці. Цікаво відзначити також те, що полемізуючи з нами, вона покликається часто на давніх, ще з XIX ст., українських мовознавців, якщо їхні думки чи погляди збігаються з сучасним „офіційним радянським мовознавством", як вона дослівно пише (чи чувано до доби большевизму, щоб наука була офіційна, тобто державно-поліційна?). Це вона робить, наприклад, у питанні про походження

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРО МІСІЮ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

„Треба бути вдячним Провидінню, що в той час, коли жорстокий окупант України знищив українську кооперацію на Рідних Землях, ми маємо можливість продовжувати її славні традиції у вільному світі, розбудовувати її, та поставити на службу українському народові".

Ось такими словами відкрив дир. Василь Ситник І Світову Конференцію Українських Кооператорів 31 жовтня 1973 р. у Торонт (Канада) і ці його слова домінували над ходом і завершенням Конференції. А Конференція ця, з участю 50-ти делеґатів, які репрезентували здебільша українську кредитову кооперацію Австралії, Арґентини, Европи і ЗСА (разом 150 міл майна), — з а в е ршилась створенням Української Світової Кооперативної Ради (УСКОР), і резолюціями які закликають наше суспільство в діяспорі до дальшої розбудови нашої кооперативної родини та декларують активну співпрацю з усіма українськими організаціями, а передусім з СКВУ, як найвище умандатованим речником українських національних інтересів поза кордонами України.

З нагоди цієї історичного значення події в житті і розвитку української кооперації, яка є виразником наших збірних і незалежних економічних зусиль, щоденник „Свобода" у вступній статті п. н. „Місія української кооперації" м. і. писала:

„Треба з великим признанням і почуттям справжнього вдоволення прийняти вістку про створення напередодні II СКВУ в Торонті 31 жовтня ц. р. Української Світової Кооперативної Ради. Самі заголовки доповідей, виголошених на цій світовій Конференції українських кооператорів, та прізвища кооперативних діячів, членів керівних органів новоствореної Ради, свідчать про найповажніше ставлення її ініціяторів і засновників до місії, яку частинно вже виконує, але у куди ширшій мірі має ще виконати українська кооперація у вільному світі"...

„Українська кооперація,— читаємо далі в згаданій статті, — виконала велетенську ролю в житті українського народу... Вона поклала була підвалини під українську економічну самобутність, організувала творчі українські господарчі сили... Вороги українства старалися нищити українську кооперацію, та врешті (в УССР) цілком знищили її".

Але, у кінцевих висновках шановний коментатор попав у дещо песимістичний тон. Пишучи про поважні досягнення української кооперації у вільному світі за останніх 20 чи більше років, він приходить до висновку, що:

„На превеликий жаль, не зважаючи на чималі пожертви всіх наших фін. установ на різні добрі цілі, той великий капітал ще не має видатного впливу на цілість нашого громадського життя у вільному світі, як цього можна б очікувати. Це тому, що він усе ще розпорошений, ще немає між тими нашими фінансовими клітинами такого зв'язку, який міг би і повинен би бути. Новозаснована Кооперативна Рада має місію затіснити той зв'язок, подбати про більшу координацію праці, про активніше використання здобутого капіталу".

Отже — над „і" — поставлено крапку, бо ж визнано і понад усякий сумнів ствердженo велику і важливу місію української кооперації в житті української спільноти на чужині, яка (кооперація) повинна перспективно зіграти знову дуже важливу ролю. Значить, у житті нашої, вже тепер зцентралізованої, кооперації є усі передумови до того, щоб вона вийшла з периферій українського життя на авансцену, і що треба віддати їй своєрідне першенство у ієрархії загальних національних вартостей та дати повну акредитацію керівними органами нашого зорганізованого життя.

Як бачимо, справу значення - престижу і ролі української кооперації визначено дуже серйозно і дуже надійно. Можемо радіти, що нарешті провідні кола нашої діяспори нас побачили і сказали нам, яку ролю нам треба обов'язково зіграти. Але, на превеликий жаль, воно ще далеко до того, щоб ми могли цю ролю виконати. Ролі, щоправда, розписано, але до сцен і до гри ще доволі далеко.

Бо в той час, коли число українських кредитових кооператив постійно у нас зростає, коли поволі, але послідовно збільшується наш скооперований капітал, і коли вже сотні тисяч долярів чи іншої валюти пішло на різні національні, громадські, наукові і т. п. цілі, провідних людей української кооперації так на низах, як і на верхах нашої репрезентації, наче б то не добачається, або тільки їх толерується. Ми відбуваємо щорoку конференції, з'їзди, конґреси всякого роду, кожних чотири роки наші братські союзи відбувають свої дорого оплачувані конвенції, кожного року приймаються у нас сотні різних - прерізних резолюцій, але, на жаль, ми досі не занотували хоч однієї резолюції, яка з'ясувала б і підкреслювала б потребу і значення росту української кооперації, яка є і все буде одним із дуже поважних джерел наших фінансових прибутків, від яких саме у великій мірі залежить, або може залежати здійснення усіх цих резолюцій, постанов, і т. д. усіх наших організованих плянувань.

Не відчуваємо, теж на превеликий жаль, щоб відповідальні і в и сокоумандатовані кола, чи лідери наших центральних установ розуміли і усвідомлювали, чому треба не деклярaтивно, але реально співдіяти з українською кооперацією, в ім'я чого необхідно піддержувати її та стимулювати її ріст. Отже, воно легко комусь надiлити „місійним мандатом", але чомусь то дуже важко дати цій же кооперації саме таку моральну допомогу, яка уможливила б цю місію виконати. А шкода, бо ми, в реєстрі наших національних вимог, які ставимо перед свідомими і організованими членами нашої спільноти про все пам'ятаємо: і про рідну мову чи рідну школу, і про молодь, і про обряд та про церковну традицію, про ідеологічні напрямні і всякі партійні, чи політичні консолідації, і т. д., — але якими реальними, тобто матеріяльними засобами всі ці імперативи нашого життя здійснити, як здобути гріш і на Гарвард і на нову церкву, на чергові пам'ятники, чи українознавчі катедри при різних університетах, чи, за які фонди закінчити друк Енциклопедії Українознавства, — цим питанням ми не присвячуємо майже ніякої уваги в

(Продовження на стр. 4-ій.)

В. Давиденко

НОВА КНИГА П. МІРЧУКА — „КОЛІЇВЩИНА"

(1)

Зовсім мало залишилось спогадів про Коліївщину (цього слова уживав Т. Шевченко з наголосом на передостанньому складі), цей найвищий виплеск Гайдамаччини. А те, що дійшло до нашого часу з-під пера польських і російських істориків, здебільша змальовує гайдамаків, учасників цього великого повстання, що за малим не повалило Польщу, як „разбойніков і воров". До речі, мало-хто знає, що цих слів „разбойніки і вори", в обороні яких став Тарас Шевченко у своєму вірші „Холодний Яр", вжила Катерина II у своєму маніфесті. „Брешеш, людоморе! — писав Шевченко. — За святую правду-волю розбійник не стане, не розкує закований у ваші кайдани народ темний, не розіб'є своє серце за свою Вкраїну". Шевченко вважає, що Коліївщина — всенародне повстання проти національного, соціяльно г о і релігійного гніту. І провіщає, що ще прийде час, і над ворогами українського народу „розпадеться кара, і повіє огонь новий з Холодного Яру". До гайдамацьких повстань, що тривали майже три чверті XVIII століття і в 1735 р. під проводом Верлана, перейшовши Брацлавщину, а далі Поділля та південно -західню Волинь, зайнявши Кременець, Жванець, Броди і Збараж, поширилися під самий Львів, Шевченко у своїх поезіях повертався не раз. І найбільшу свою поему „Гайдамаки" присвятив цим подіям, зокрема Коліївщині 1768 року.

У передмові до „Гайдамаків", яких Тарас Шевченко називає своїми братами, він признається: „Про те, що ділялось на Україні 1768 року, розказую так, як чув од старих людей; надрукованого і критикованого нічого не читав, бо, здається, і нема нічого...Гонта і Залізняк, стамани того кривавого діла, може, виведені в мене не так, як вони були — за це не ручаюсь. Дід мій, нехай здоров буде, коли зачина розказувать щонебудь таке, що сам не бачив, а чув, то сперщу скаже: „Коли старі люди брешуть, то й я з ними". Цими словами Шевченко заперечує поширене в нашому літературознавстві твердження, що дід поета сам був учасником повстання. Отже, Шевченкові „Гайдамаки" — не так історична, як політична і патріотична поема, в якій він цілковито стоїть по боці гайдамаків.

У передмові до книги Петра Мірчука д-р Матвій Стахів пише, що М. Грушевський мав би дати докладний опис Коліївщини в II-му томі своєї „Історії України", але цей том, очевидно, був знищений або схований, і свій стислий „позитивний погляд на Коліївщину він дав у популярній, однотомовій „Ілюстрованій історії України". У публіцистично-полемічній праці проф. О. Шульгин, як і дехто з інших українських істориків, поставився до Коліївщини невиразно вважаючи цілу Гайдамаччину стихійним і безпрограмовим рухом, без державного значення. Такого погляду додержувався і М. Костомаров у значній мірі під впливом польських та російських істориків. А Пантелеймон Куліш, що з погордою ставився до селянства, пише, що в Коліївщині взяла участь „вся п'яна голота, все дурне, лініве і розпусне... проти колонізато р і в спустошеного їхніми предками краю".

З протестом проти такого знецінювання визвольно г о руху українського народу виступив український вчений М. Максимович в 1893 році, але з огляду на цензурні умовини його „Сказание о Колиивщине" появилось лише в 1875 р. Працю Максимовича, прочитавши в рукописі, високо оцінив М. Маркевич у своїй „Истории Малороссии". В. Антонович у монографії про Гонту підкреслює, що від Коліївщини залишились тільки спомини і документи, писані нашими національними ворогами, а тому крайньо тенденційні. Іван Франко вважає гайдамаків борцями за права українського народу і присвячує їм відомий вірш-пісню „Ми гайдамаки, всі ми однакі..." Зрештою, гадамаками в періоді між двома останніми війнами називали українських націоналіс т і в польські шовіністи.

Совєтська історіогра ф і я (УРЕ, т.3, стор. 95), вперто чіпляючись своїх утертих шаблонів, догори ногами ставить історію, твердячи, що в гайдамацькому русі, „як і в селянсько-козацьких повстаннях XVI-XVII стол. на Україні, відбилося прагнення українського народу до возз'єднання з Росією". Однак, це не перешкоджає тим же „історикам" стверджувати факт, що Коліївщину здушили власне московські війська, закликані Варшавою на поміч проти гайдамаків, бо це повстання могло привести до об'єднання Лівобережжя з Правобережжям і відновлення незалежної від Росії і Польщі Української держави.

Д-р П. Мірчук, пишучи „Коліївщину", використав та проаналізував 105 джерел, що охоплюють мемуарну літературу, історичні збірники, монографії, статті російських, польських та українських авторів, прийшов до переконливого висновку, що Коліївщина була наперед запляннованим повстанням з виразною п р о г р а м о ю в і д н о в и української гетьманської держави гетьмана Богдана Хмельницького. При цьому автор розвіює цілий ряд леґенд і мітів, що від часу повстання нашарувалися в пам'яті народу і мемуаристів, які писали про це повстання по упливі багатьох років.

Відкривається книжка історіографічним вступом з такою многозначною заввагою „Ні одна сторінка історії українського народу не зазнала такого пристрасного нагального й послідовного принижування і плюгавлення зі сторони наших національних ворогів, поляків і москалів, і з таким недоцінюванням, а то й знецінюванням зі сторони деяких українських істориків, а під впливом цього і загалу українців, як та, що їй дано назву Коліївщина".

Слово „Коліївщина" виводять історики від слів „кіл" або „колій", бо озброєні були гайдамаки примітивною зброєю. І проте, це стихійне повстання проти національного поневолення і визиску, в якому головним інструментом були жиди на службі у польської шляхти, бурхливими потоками розіллялось по великій частині Правобережжя, захоплюючи також терени Полісся і Галичини. На поміч гайдамакам прибували з Лівобережжя, проти заборони царського уряду, численні озброєні ватаги, творячи свої власні загони або вливаючись в уже зорганізовані. Із Запоріжжя, згідно з договором з Москвою, що тримало формальний невтралітет, пробирались поодиноко і невеличкими групами запорожці-повстанці. Іноді це робилося за мовчазною згодою запорізької старшини, що із співчуттям ставилася до гайдамаків. До таких запорізьких ватажків і належав провідник повстання Максим Залізняк.

Д-р Петро Мірчук. Коліївщина, Гайдамацьке повстання 1768 р. Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, Ню Йорк, 1973. Бібліотека Українознавства ч. 41. Стор. 320. Передмова Матвія Стахова.

ГОВОРИЛА НЕБІЖКА ДО САМОЇ СМЕРТИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

української мови, захищаючи „старуруську мову" чи „східнослов'янську мовну єдність", з якої, мовляв, утворилися пізніше „великоруська, українська й білоруська мови". У цьому розумінні вона вигукує: „Як з'ясовується (? — В.Ч.), Чапленкові, що прагне воювати з офіційними (так! — В.Ч.) радянськими мовознавцями, не доводилося, мабуть, читати праць ні І. Срезневського, ні О. Потебні, ні П. Житецького?" (? — В.Ч.) Не знаю, як вона „з'ясувала" це, але всякому мовознавцеві ясно, що хоч свого часу це й були заслужені мовознавці, алеж мовознавство, як і всяка наука, не могло стояти на місці, і пізніші мовознавці з'ясували після них не одне історичне явище інакше, глибше, достеменніше. Адже відомо, що етимології навіть О. Потебні тепер нікого не переконують: вони здебільшого хибні. А етимологізація мовних явищ — це ж ключ до з'ясування походження й мов, і в цьому розумінні моя адигейська теорія та побудовані за її принципами етимології відсувають походження і білоруського акання, і українського ікання, як і випадання російської мови з східнослов'янського повноголосся (вимова „глава"), в таке далеке минуле, яке О. Потебні й не снилося. Те саме можна сказати про звук „г" в українській мові: слова „хуга", „гава", „дзига" не є якісь пізніші запозики з інших мов, а постали в українській мові разом з іншими її фонетичними, морфологічними та лексичними явищами (маю на увазі слова основні, не пізніші науково-технічні назви тощо). М. Тарасюк згадує мою рецензію в журналі „Молода Україна" на працю П. Ковалева „Вступ до історії східнослов'янських мов", у якій (рецензії) я згадав свою адигейську теорію, але авторка, що вимагає від нас „чистих рук", про неї ані словечка не сказала. Використавши авторитет О. Потебні та інших мовознавців XIX ст. для підтвердження офіційно-партійного погляду на історію української мови, вона, навпаки, „розбила вщент" покликанням на російського мовознавця О. Шахматова українського мовознавця з тієї ж доби С. Смаль-Стоцького, що, як відомо, інакше розумів походження української мови. А „розбивши" С. Смаль-Стоцького, додала, що, мовляв, після шахматовської критики ніхто з мовознавців „не наважувався повторювати помилку С. Смаль-Стоцького". А хіба її, цієї „помилки", не повторив у 20-их роках „радянський" мовознавець К. Німчинов у своїй кн. „Український язик у минулому й тепер", що була видана 1925 і перевидана 1926 роками?

Не дуже „чисто" поводиться вона і з нашою еміграційною українською мовою, залишивши при моїм прізвищі (всупереч моєму протестові в попередній статті) вислови „клеветницька кампанія", „ложні вигадки", „потацили" й ін., не викреслівши незграбне варнякання одного еміграційного поета-початківця та додавши до цього „згущені" з гумористичною метою (отже, сатирично в нас висміяні!) емігрантські жаргонізми, надруковані в „Молодій Україні" як гумореска („попентував на другій хльорі"...). А сучасну свідому русифікацію української мови на Україні вона виправдує не уніфікаційною політикою диктатора Л. Брежнєва, що ліквідував деякий попуск у цій політиці, що був за М. Хрущова, а покликанням на... „Малорусько-німецький словарь" Є. Желехівського з 1886 р., що в ньому, мовляв, є такі слова, як „блюдечко", „велосипед", „лимони", „здрастуй", „плаха" тощо. О, чого в тому, майже сто років тому укладеному слівникові тільки й немає! А в нас же мова йде про норми сучасної, теперішньої української літературної мови!

Але всієї „саламахи" М. Тарасюк не можна в цій газетній статті розглянути. Та й чи це тільки її „творчість"? Адже її невеличкий текст жували й пережовували аж троє докторів наук, та ще й дуже довго. Бож навіть тоді, коли брошурка була вже здана до друкарні, ці бідні доктори наук, напевно, мусіли її „обсмоктувати": її друковано майже рік. І була якась причина, що її первісно запланований 20-тисячний тираж, як про це пише О. Горбач на підставі каталогу „Нові книги України 1973 р.", зменшено до 3,300 примірників. Та й з кінцевих рядків М. Тарасюк видно, що кінець кінцем, вирішено випустити цю писанину не для читачів на Україні, а для еміграції. Навівши довжелезний уривок із ганебного, виказницького писання „прогресивного українського письменника Юрія Косача, що живе й працює в Америці" та „прекрасно знає цю „кампанію" (тобто українських мовознавців — В.Ч.), вона написала: „Можливо, цієї характеристики було б і достатньо. Алеж за кордоном живуть сотні тисяч чесних українців, на яких у першу чергу розрахована „продукція" шевельових з чапленками. Хотілося б, щоб вони знали правду про стан української мови й мовознавства в УРСР"...

А ця ж її „правда", у всіх її трьох публікаціях, така, що про неї в українському народі кажуть: „Говорила небіжка до самої смерти, та все чортибатька — зна що".

Невже київські „академики" ото так жартують? Ой коли б не на кутї! Вони ж тепер ходять під Брежнєвим!

Треба б якось розплутати непорозуміння, наявне в відгуках наших мовознавців на писання цієї Марії Тарасюк, та вияснити, що це за персона. Через те, що її перша стаття, друкована в „Мовознавстві", була підписана „М. Тарасюк", тобто без повного її ймення, я в своїм відгуку на цю писанину писав про „Тарасюка" як чоловіка. О. Горбач у своїм на цю статтю відгуку висловив здогад, що це псевдонім В. Русанівського, якому допомагали „причинкарі" Г. Вервес та І. Білодід. Але 15 квітня 1971 року я почув з Радіо „Київ" інформацію М. Пилинського про вихід того числа „Мовознавства", в якому була надрукована перша стаття М. Тарасюк, а він її назвав „Марією". Тим то у другій своїй статті я писав уже про неї як про жінку, зазначивши це й у примітці до своєї статті. Писав про неї як про жінку й Я. Рудницький, який до того ще й написав мені, що він знає про М. Тарасюк як про жінку не з моєї статті, а з якогось іншого джерела. Проте Ю. Шевельов у своїй статті, надрукованій у „Сучасності", потрактував „М. Тарасюк" як псевдонім трохи чи не самого І. Білодіда. А О. Горбач у своїм повідомленні про вихід у світ останньої брошури М. Тарасюк знов визначив її як „колективного автора" Арнольда Панасовича Грищенка" („Український самостійник", ч. 197 за січень 1974 р.). А він же, напевно, бачив на останній сторінці брошури російський напис „Мария Михайловна Тарасюк"! Та й у тексті брошури я не знайшов ні однієї дієслівної форми жіночого роду.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

250,000 дол., у 50-річчя ця сума збільшилася до 1,000.-000 долярів.

Рівночасно з допомогою жертвам політичного насильства у поневоленій батьківщині, СУА постійно переводив протестаційні акції і висилав петиції і телеграми до урядів американських і европейських держав, Ліґи Націй, а у повоєнних часах до Об'єднаних Націй. СУА є членом Національної Ради Жінок ЗСА і Генеральної Федерації Жіночих Клюбів та використовує свої зв'язки з американським жіноцтвом, щоб на різних з'їздах і конвенціях інформувати його про історію, культуру і визвольні змагання українського народу.

СУА є поважним фактором у власній громаді: 1932 року скликав перший Жіночий Конгрес в Америці, в якім взяли численну участь представниці жіночих організацій Канади, в 1940 р. став співосновником Українського Конгресового Комітету, опісля ЗУАДКомітету, в 1948 р. дав почин скликання Світового Жіночого Конгресу, який завершився створенням Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Від 1944 р СУА видає одинокий в ЗСА жіночий журнал „Наше Життя", що здобув собі читацьку публіку в українських осередках усіх континентів. Редакторками журналу були: Клявдія Олесницька (1944-1946), Олена Лотоцька (1946-1950), Лідія Бурачинська (1951-1972), а від 1972 р. Уляна Любович.

Видавнича діяльність обіймає виховні і господарські посібники, казки і платівки для дітей, інформативні книжки, твори Лесі Українки в англійськім перекладі. Тепер окрема редакційна колеґія підготовляє біографічний показник визначних жінок України англійською мовою.

У культурній ділянці членство СУА виявило многогранну діяльність. Святочні сходини в честь визначних постатей, аматорські вистави, концерти, літературні вечори, мистецькі виставки влаштовуються не лише для членства, але часто для ширшого громадянства. З більших досягнень слід відмітити побудову пам'ятника Лесі Українки в Городі Культури в Клівленді. Різноманітність виявів характеризують такі почини, як відтворення історичної ноші, що скоро підхопили жіночі організації інших країн, або дводенна конференція в Детройті в 1969 р. на тему „Україна в сучасному і майбутньому", з участю вчених, професіоналістів, громадських діячів і молоді.

Виховання молодого покоління стояло завжди в центрі уваги СУА, що в міру своїх сил намагався спиняти процес асиміляції. Засобами стали виховні семінарі для молодих матерів та організування дитячих світличок.

Почавши від 1926 р., СУА влаштовував виставки народного мистецтва для своєї і чужої публіки. Успіх виставок спонукав Головну Управу до набуття цінної збірки експонатів у 1933 р., яку опісля доповнювано закупами і пожертвами. У 1967 р. відкрито постійну музейну виставку в Українськім Інституті Америки в Ню Йорку, яку в 1973 р., з незалежних від СУА причин, звідтіля усунено. 50 років СУА зуживав усі фонди на допомогові, церковні і громадські цілі та не мав змоги подбати про власний будинок для музею. Одним із важливіших завдань організації тепер буде придбання відповідного приміщення для цієї збірки скарбів народного мистецтва, що її так дбайливо зберігало членство довгі роки.

Це вперше в історії українського жіночого руху самостійна, соборна, центральна жіноча організація відзначує п'ятдесятиріччя існування. Свої здобутки завдячує СУА праці і посвяті багатьох поколінь жінок, що добровільно жертвували свій труд для інших і для української справи. Пов'язавши минуле зі сучасним, організація кладе основи під майбутнє. СУА відзначує свій ювілей з почуттям сповненого обов'язку.

Жіноцтво України не має змоги проявити себе у вільних організаціях і працювати для добра батьківщини і це завдання перебрали на себе жіночі організації на еміґрації. Усіх українок, що до сьогодні стоять поза рамцями організованого життя, кличемо: „Ставайте у наші ряди і виконайте свій обов'язок супроти батьківщини, супроти тих сестер, що віддали за свободу нації своє життя, і тих, що в поневоленій Україні караються в тюрмах і на засланні".

Головна Управа Союзу Українок Америки

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2 ав.

З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в приміщенні цьогож Клюбу, в п'ятницю 3-го травня ц. р. о год. 7.30 вечора, відбудеться концерт відомого скрипаля Адріяна Британа. В програмі твори — Баха, Бетговена, Дворжака; при фортепіяні Давид Аронсон.

Появилася праця Максима Рильського

Москва. — Як повідомляє „Літературна Україна" з 23 квітня ц. р. нещодавно в московському видавництві „Советський писатель" у перекладі з української мови, вийшов тиражем 20,000 примірників збірник статтей Максима Рильського „О поезии". Це, як пише „Літературна Україна", „роздуми про російську і українську клясику, про майстерність найвидатніших поетів Польщі та Чехо-Словаччини, про інтернаціональний характер радянської багатомовної поезії, взаємозбагачення братніх культур".

Матеріяли, які увійшли до збірки, розміщені за тематичним принципом у трьох розділах. В першому багато місця присвячено українській і російській клясиці (Пушкін, Лермонтов, Шевченко, Франко, Леся Українка), а в двох інших розділах поміщені статті про творчість польських письменників Міцкевича, Тувіма, Конопницької, Словацького, про творчість видатного чеського письменника Яна Неруди. Максим Рильський подає фахову оцінку в збірнику також про О. Блока, М. Тихонова, О. Прокоф'єва, П. Тичину, А. Малишка, Я. Купалу, Є. Чаренца та інших поетів.

ВІДБУДЕТЬСЯ ЗУСТРІЧ З ПРОФ. АВГУСТИНОМ ШТЕФАНОМ

Ню Йорк. — Карпатський Дослідний Центр влаштовує в неділю, 5-го травня 1974 р. о год. 3-ій по полудні в Українському Інституті Америки (2 Схід 79-та вулиця) в Ню Йорку — зустріч з кол. головою Сойму Карпатської України в Хусті, міністром шкільництва і освіти та директором Торговельної Академії і гімназії дост. проф. Августином Штефаном. Зустріч відбудеться з нагоди ювілею 80-річчя А. Штефана та видання першої книги його спогадів про Карпатську Україну під назвою „За правду і волю".

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п. ВОЛОДИМИРА КАЧМАРСЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в НЕДІЛЮ, 5-го ТРАВНЯ 1974 р. о год. 9-ій ранку, в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ;

в НЕДІЛЮ, 5-го ТРАВНЯ, о год. 7-ій ранку, в Монастирі оо. ВАСИЛІЯН в ГЛЕНКОВІ;

в ЧЕТВЕР, 9-го ТРАВНЯ, о год. 8-ій ранку, в Церкві ПОКРОВА БОЖОЇ МАТЕРІ в ОЗОН ПАРКУ;

в СУБОТУ, 11-го ТРАВНЯ 1974 р. в НОВОМУ УЛЬМІ, Німеччина.

Про молитви за душу Покійного просять —

дружина — ОЛЬГА
ДІТИ і ВНУКИ

Замість квітів на могилу

св. п. д-ра Богдана Олесницького

зложили:

на Фонд Катедри Українознавства у Гарварді —

Марта і Роман ДАНИЛЮК	$25.00
Лідія і Леонтій КРУШЕЛЬНИЦЬКІ	10.00
Анна НИКИФОРЯК	10.00

на Наукове Товариство ім. Шевченка —

Ганна ДЕМЕТЕРКО-РАТИЧ	$20.00

на Фонд „Церква в Потребі" —

Юрій і Степанія БЕРЕЖНИЦЬКІ	$10.00

на Фонд Українського Католицького Університету в Римі —

Володимир і Софія СЕНЕЖАКИ	$30.00

На Служби Божі в Римі (Григоріянки), за спокій Душі Покійно 100.00 дол. зложили — А. і Р. Сенчишин, Я. і Р. Пindус, Н. Джус, О. М. Бохляк, Є. Кіндзельський, Л. Рубчак, А. і І. Феденишин, д-р М. Чировський, Д. Бобеляк, І. Бартошек, Н. Шараневич, проф. К. Кульчицька.

Замість квітів на могилу

св. п. д-ра Богдана Олесницького

на Фонд Енциклопедії Українознавства — НТШ, Сарсель

зложили:

Святослав ОЛЕСНИЦЬКИЙ	$70.00
Ксеня і Юрій КУЗЬМИЧ	50.00
д-р Уляна СИДОР	50.00
д-р Богдан і Марта ЦИМБАЛІСТІ	50.00

Банкове конто Енциклопедії — 1830, "Selfreliance", 734 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106

✝

У великому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 29-го квітня 1974 року, по тяжкій недузі відійшов у Вічність, наш Найдорожчий

ТАТО, ТЕСТЬ, ДІДУСЬ І БРАТ

сл. п.

ІВАН БІЛОКРИС

народжений в Дніпропетровську.

ПАНАХИДА в середу, 1-го травня 1974 р. о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Thomas Bizub, Lexington Avenue, Clifton, N.J.

ПОХОРОН — в четвер, 2-го травня 1974 р. з того ж похоронного заведення, о год. 8:30 до Української Православної Церкви св. Вознесіння в Кліфтоні, Н. Дж., а опісля на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Тяжким горем прибиті:

СВІТЛАНА — дочка
ІВАН МАРЧЕНКО — зять
ЮРІЙ і ІРИНА — внуки
Сестра в Україні з Родиною
та близька і дальша Родина в Україні й Америці

ПРО МІСІЮ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ім'я старої української пословиці „якось то буде"!

І глибокою і болючою правдою навіяні міркування нашого економічного діяча п. Маріяна Коця з Ню Джерзі, який у своїй наскрізь продуманій статті п. н. „Проблема бази" („Свобода", ч. 65/1974) з цього приводу пише:

„... українська надбудова (тобто в концепції автора — ряд релігійних, суспільних, наукових, громадських і т. д., інституцій) не мислить категоріями скріплення бази (тобто фінансових основ — наша прим.), та взагалі для неї база не існує і тому надбудова губиться у голословстві, намагаючись надробляти деклямативно - деклративною звукосилою, яка не вимагає ніякої продуктивности, хіба репрезентації, часто репрезентації самого себе". Бо, — цитуємо далі шан. автора, — „базу не можна творити закликами, промовами, хвилюванням. Вимаганий п о с лідовний вклад труду, обчисленого плянування, продуктивного патріотизму, який не дозволяє людині стати цеглиною неукраїнської бази".

Ми, українські кооператори, вважаємо, що одним із основних співчинників у такому розумінні „бази" є саме наша відроджена, тому двадцять кілька років, українська кооперація. Під її синьо - жовтими прапорами, колись на Рідних Землях, організувались маси українського селянства і міщанства до боротьби з червоною комуною, а в нашому випадку вона (кооперація) повинна стати також синьо-жовтою, незалежною і самобутньою базою під нашу національну надбудову, яка поза межами України уназверхнює наші національні аспірації, суму наших стремлінь.

Коли цю істину зрозуміють наші провідники, і допоможуть нам у цьому, тоді українська кооперація свою місію виконає з честю і нам усім на добро!

(МС)

З листів до редакції

ДРУКАРСЬКІ ЧОРТИКИ

... але з моїми фейлетонами справи стоять катастрофічно! І так, в останньому, п. з. „Поточна Хроніка", нашого доброго приятеля, п. Гриця Яремчука, „Свобода" заслала на Колиму! Замість — „знаний гуцул з Коломиї (як я написав). Пан складач, мабуть, краще поінформований, склав — „з Колими"...

А далі, в тому самому розділі: замість „справи зустрілись з загальним одобренням" — в пана складача вийшло — „з загальним обуренням"!

Рятуйте мою душу!

Ікер

ПЛАСТОВЕ СВЯЧЕНЕ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, (ОЛ-ий) — Заходами Пластової Станиці і Пластприяту у ФілядельФії цьогорічне традиційне Пластове Свячене, яке святкують спільно батьки разом із своїми дітьми, відбудеться у неділю, 5-го травня в авдиторії Вищої Школи Сестер Василіянок — Менор Джуніор Коледжу у Факс Чейсі. Почнеться воно Полевою Службою Божою о 12-ій год. в полудне перед Гротою Матері Божої. Під час спільного великоднього „свяченого" будуть виведені пластовою молоддю великодні гагілки та пластові скечі і вокальні точки, а також буде переведений виграш мистецьких картин, що їх триддять українських мистців подарували Українському Пластові на допомогу сплатити довг на Пластовому Домі у Філядельфії.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 9

д-р Ю. Чопівський, Зіон	25.00
А. Бучек, Ріджвуд	10.00
М. Солод, Лебанон	8.00
Н. Сомко-Макаренко, Галливуд	8.00
В. Волошинович, Вруклин	7.00
В. Грицик, Ню Йорк	7.00
В. О. Демчук, Вінтер Парк	7.00
І. Кузь, Пассайк	7.00
Е. А. Кульчицький, Монтреаль	7.00
Ю. Ніньовський, Дітройт	7.00
І. Попадинець, Чикаґо	7.00
Г. Романик, Перу	7.00
В. Цяпа, Едисон	7.00
Ю. Головка, Вінніпеґ	5.00
В. Гошовський, Бронкс	5.00
О. Катеринюк, Луісвілл	5.00
Р. Олещук, Орандж	5.00
д-р М. Пенсак, Гарлан	5.00
А. Пошеваник, Чикаґо	5.00
В. Врездун, Парма	3.00
И. Вишневецький, Ню Йорк	3.00
В. Волошин, Вест Айсліп	3.00
О. Держко, Еддісон	3.00
М. Думка, Ню Йорк	3.00
М. Кошарук, Вруклин	3.00
М. Ярошевич, Довнерс Гров	3.00
І. Байляк, Трой	2.00
С. Берник, Пукіпсі	2.00
Е. Віленький, Вербенк	2.00
П. Віленький, Кеттлбай	2.00
М. Войко, Ірвінґтон	2.00
М. Вербінський, Клівленд	2.00
Д. Воловодюк, Ню Провіденс	2.00
И. Волошин, Скрентон	2.00
Н. Гафткович, Гартфорд	2.00
А. Гусар, Рочестер	2.00
А. Гула, Торонто	2.00
А. Дешевий, Савтфілд	2.00
Д. Дидик, Фінікс	2.00
Г. Дикий, Вруклин	2.00
А. Добровольська, Монтреаль	2.00
В. Іваницький, Рочестер	2.00
М. Жеребецький, Саскатун	2.00
М. Калавур, Торонто	2.00
О. Канівець, Савтінґтон	2.00
Н. Кізюк, Честер	2.00
М. Кіт, Озон Парк	2.00
В. Ковалишин, Дірборн	2.00
С. Комар, Рочестер	2.00
Д-р О. Коропей, Вінґгемтон	2.00
П. Крат, Гіллсайд	2.00
М. Кужла, Філядельфія	2.00
М. Лужба, Ст. Кетринс	2.00
М. Мандзюк, Ню Йорк	2.00
Д. Мельник, Рослиндейл	2.00
В. Мельничин, Френкфорд	2.00
В. Миколинський, Монтреаль	2.00
П. Новак, Чикаґо	2.00
Н. Оленчук, Зейнесвілл	2.00
І. Онишкевич, Ірвінґтон	2.00
В. Пирський, Філядельфія	2.00
П. Піжицький, Ст. Кетринс	2.00
М. Плеш, Віллимантик	2.00
А. Попик, Пойнт Плесент	2.00
І. Прийма, Палм Віч	2.00
Д. Присяжнюк, Воррен	2.00
А. Романишин, Сомерсет	2.00
П. Романишин, Елмайра Гайтс	2.00
С. Свіченюк, Самервіл	2.00
І. Сенковський, Джерзі Ситі	2.00
В. Сілецький, Лорейн	2.00
В. Смолинський, Рослиндейл	2.00
П. Стойко, Ню Врансвик	2.00
В. Табачук, Вейн	2.00
В. Телецький, Дірборн	2.00
І. Трiщук, Рочестер	2.00
І. Фасоляк, Філядельфія	2.00
М. Федор, Флемінґтон	2.00
Л. Фігурський, Скарсдейл	2.00
Я. Флюнт, Вінніпеґ	2.00
М. Хитра, Елизабет	2.00
І. Хома, Вруклин	2.00
К. Хомяк, Детройт	2.00
Д. Хрупалик, Со. Гедлей Фаллс	2.00
Д. Шабля, Філядельфія	2.00
В. Шеремета, Ірвінґтон	2.00
Н. Юречків, Торонто	2.00
І. Юрійчук, Чикаґо	2.00
П. Ярема, Ню Кестл	2.00
А. Ясний, Вронкс	2.00
П. Винницький, Ветлегем	1.20
Т. Зубрицький, Саннивейл	1.00
Н. Кирилів, Чикаґо	1.00
Л. С. Колтунюк, Денвер	1.00
П. Корейко, Річмонд Гилл	1.00
С. Коцюба, Денвер	1.00
М. Кравців, Варвік	1.00
А. Кухарський, Міннеаполіс	1.00
Ю. Мірчук, Сіеттл	1.00
І. Рудакевич, Чикаґо	1.00

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 5-го ТРАВНЯ 1974 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Пресв. Богородиці 36 Відд., о год. 2-ій по пол. в приміщенні Укр.-Амер. Клюбу, 292 Гадсон Авеню. Проситься всіх чл. прибути. — Стелла Гоповська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

НЕДІЛЯ, 12-го ТРАВНЯ 1974 р.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл 336 Відд. о год. 11 до 1-ша по пол. в залі церкви св. Йосафата, 5720 Стейт Рд. Проситься чл. прибути. — В. Шмагло, предс., Гр. Кісіль, секр.

MONESSEN, Pa. Місячні збори 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в українській залі на 2-ій вул., 213 Скунмекер Аве. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — П. Янковський, предс., М. Куць, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр.-Амер. Клюбу при 292 Гадсон Аве. Проситься чл. прибути. — Управа.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 7110. Комішенер Пітер Крисп

Мушу перепросити Вас, пане Крисп, що стріляв до Вас, але думав, що Ви нелеґально полюєте в цьому заповіднику!

Не треба перепрошувати. — Моя праця була б набагато легша, якщо б більше мешканців Африки були такими дбайливими як Ви!

Я є Тарзан, а це мої приятелі Іто, Нкіма й Тантор...

О, знаю! Ваша репутація, Тарзане, загально відома... Зайдіть до моєї хати й вип'ємо склянку чаю!